

KMETOVALEC

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena lista za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3. Urejuje Viljem Rohman.

Štev. 12.

V Ljubljani, 30. junija 1927.

Leto XLIV.

VSEBINA: Superfosfat in ajda. — Lepa in slaba pšenica. — Kisle, lužninaste in nevtralne zemlje. — Poletno obdelovanje zemlje v hmeljniku. — Pomisleki pred novimi vinogradi. — Odgovor „O dolgosti kjučev“. — Več zanimanja. — Poučni zlet malonedeljskih kmetov. — Sadjarski tečaji v radovljiškem okraju. — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Književnost. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Superfosfat in ajda.

Napreden gospodar skuša posebno v današnjih težkih časih zvišati pridelke pri vseh kulturnih rastlinah; to velja tudi za ajdo. Brez umetnih gnojil pri ajdi pa ni mogoče doseči večjih pridelkov. Varčevanje z izdatki za umetna gnojila ni na mestu! **Superfosfat** je na vsak način ono gnojilo, ki nam v **zvezi s kalijevo soljo** daje zlasti pri ajdi čim višje pridelke. Ne zadostuje namreč, če samo zemljo dobro obdelamo ter uporabljamo zdravo in čisto seme, treba je tudi ajdi nuditi zadostne hrane. Lačna zemlja — slaba žetev — to je star pregovor.

Po **superfosfatu** postane ajda bolj čvrste slame ter ne poleže rada. **Superfosfat** povzroča, da ostane ajda zdrava in vztrajna proti boleznim. Le s **superfosfatom** gnojena ajda napravi kleno, debelo in težko zrnje. **Kalijeva sol** pa pospešuje razvoj cvetja, omogoči hitrejšo ocvetenje in bolj zgodnjo zoritev.

Za 1 ha (1¼ orala) vzamemo 300 kg superfosfata in 150 kg kalijeve soli, ki ju potrosimo po njivi, zorani za ajdo in ju zabranamo. **Cena superfosfatu** je v vagonjskih pošiljkah za 100 kg **90 Din** na vsako postajo, na drobno v Ljubljani pa po **92 Din**. Kalijeva sol stane v Ljubljani 170 Din za 100 kg.

Kmetovalci! nabavite si pravočasno potrebna umetna gnojila za ajdo in to najlažje potom svojih podružnic ali pa naravnost pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

K.

Lepa in slaba pšenica.

Sedaj je čas, da ogledujemo pšenico po naših njivah in jo ocenjujemo glede njene rodovitnosti in vrednosti. Pri pšenici vidimo nekaj sličnega kakor pri živini. Po nekaterih njivah je pšenica lepša kakor po drugih, ima bogato in daljše klasje in obeta dosti več pridelka kakor po drugih njivah. Pri živini vidimo ravno to. Po nekaterih hlevih je dosti lepša in boljša kakor po drugih.

Vse to so naravne posledice našega hotenja in našega dela. Če imamo skrbno obdelano, plevla čisto in zadosti vgnojeno polje in če sejemo skrbno odbrano pšenico, je čisto naravno, da bomo pridelali tudi lepšo pšenico. Razen tega prenaša pše-

nična rastlina svoje lastnosti ravno tako na svoje potomstvo kakor jih prenaša živina na svoj zarod. Vse kaj drugega je, če sejemo pšenico, pridelano na dolgem in polnem klasju, ki je štelo na sebi po 19 do 21 dobro razvitih klaskov, kakor če sejemo pšenico, ki je imela le kratko klasje s 13 do 15 klaski in če še ti niso bili dobro razviti. Prav zato se pa danes tako priporoča odbiranje semenskega klasja že zunaj na polju, da dobimo najboljše zrnje za seme. Napreden in vnet poljedelec se tega dela, ki ga lahko opravi ob žetvi, ne bo vstrašil, če mu je na tem, da svoj pridelek v vsakem pogledu izboljša. Le žal, da je veliko takih, ki si ne vzamejo ta trud in ki pričakujejo ves uspeh le od tuje sorte. Če jim pšenica dobro ne plenja, se izgovarjajo na to, da se je izrodila (degenerirala) in je treba zaradi tega seme premeniti in od drugod dobiti. Tudi pri živini delajo tako. Veliko bolje bi pa bilo, ako bi potrebno seme sami izboljšali s skrbnim odbiranjem. Veliko več bi to izdalo, kakor pa, da naročujejo seme iz tujih krajev, ki nam večkrat že prvo leto odpove. Pomisliti je, da je od drugod dobljeno seme ravno tem potom izboljšano in da je vrhutega razvajeno na druge ugodnosti.

Poglejmo pšenično klasje po njivah. Na vsaki njivi lahko opazimo bolj razvito in slabše razvito klasje. In če pogledamo malo naprej po sosednjih njivah, bomo našli, da imajo nekateri posestniki veliko lepšo pšenico kakor drugi. Skušajmo jih posnemati! Skušajmo seme zamenjati, če si ga ne upamo sami izboljšati. Na poplemenitev domačega semena je največ dati in če bomo razentega še zemljo skrbno obdelovali in pravilno kolobarili, potem ni nobenega dvoma, da nam ne bi domača pšenica vsaj tako bogato obrodila kakor razne tuje sorte, ki jih naročujemo iz tujih krajev.

R.

Kisle, lužninaste in nevtralne zemlje.

V zadnjih letih se v inozemskem kmetijskem slovstvu mnogo razpravlja o kisljih, lužninastih in nevtralnih zemljah. Temu vprašanju se upravičeno pripisuje precejšnja važnost, kajti stanje zemeljske kisline izredno vpliva ne samo na rast in razvoj kulturnih rastlin, temveč tudi na razširjevanje plevla

in rastlinskih boleznih. Danes so nam pojasnjeni marsikateri pojavi, ki smo jih sicer že prej poznali, nismo jim pa vedeli pravega vzroka. S poskusi se je dognalo, da so rastline, ki ljubijo **kislo zemljo**, drugim je pa ta strup; nekaterim rastlinam prijajo bolj **lužninaste zemlje**. Končno imamo pa tudi **nevtralne zemlje**, ki stojijo nekako v sredini med kislimi in lužninastimi in se nasproti rastlinam ene in druge vrste obnašajo nerazločno, t. j. nevtralnoma ali indiferentno.

V glavnem so „kislja“ tista zemljišča, ki so revna na apnu. Navadno se nahajajo v ravnini in vsebujejo mnogo nerazkrojene sprstenine (humusa). „Lužninasta“ zemljišča so pa bogata na apnu, večinoma leže v višjih položajih in so bolj suhega značaja. Vešče oko bo s precejšnjo natančnostjo znalo razločevati med obema vrstama zemlje že po izgledu setve, posebno pa po plevelu. (V Sloveniji imamo največ kisle zemlje na Ljubljanskem barju, potem na ptujskem polju in v raznih dolinah, kjer je bolj težka zemlja.) Večina naših kulturnih rastlin ima najrajše nevtralno zemljo ali pa le malo lužninasto oziroma kislasto (žita, koroza i. dr.). Nekatero rastline so pa izrazite ljubiteljice kisljih zemelj (n. pr. krompir), drugim pa prija lužninasta zemlja (detelje in stročnice).

Večini rastlinskih boleznih prija kislja zemlja (posebno rja), zato je umevno, zakaj je pšenica v višjih legah skoraj vsako leto zdrava in donaša kleno zrnje, na nižje ležečih njivah pa skoraj redno rjasta in rodi le puhlo klasje in drobno zrnje.

Za kmetovalca je velikega pomena, če ve, je-li je njegova zemlja kislja, nevtralna ali lužninasta, kajti šele tedaj bo znal „svojo zemljo zdraviti“. Najbolj škodljiva je pač kislja zemlja. Zdravimo jo pa lahko, če ji dodamo **apna** in je ne gnojimo s takimi umetnimi gnojili, ki so samanasebi kislja. Temeljito jo pa ozdravimo šele tedaj, če jo dodobra osušimo in prezračimo z globokim obdelovanjem.

Preden pa začnemo zemljo zdraviti, jo moramo proučiti in preskušati, da na podlagi tega določimo, koliko apna potrebuje in katere rastline naj na njej gojimo. Tako preizkuševanje zemlje je naloga državnih kmetijsko-kemijskih postaj, ki imajo podajati kmetovalcem v tem pogledu primerne nasvete. Vsak poljedelec si mora biti na jasnem, da je ves njegov trud pri obdelovanju in gnojenju kisle zemlje zaman, če prej na en ali drug način ne odpravi njene kislosti. Že nešteto krat je namreč ugotovljeno dejstvo, da na kisljih zamočvirjenih zemljah ne koristi nobeno umetno gnojilo. Odtod izvira tudi največkrat pritožba, da umetna gnojila ne učinkujejo.

Toda po vojni je bilo še nekaj drugega neizpodbitno ugotovljeno. Kmetovalci v naprednih državah so v vojnih in povojnih letih ne samo zamenjali zdravljenje kisljih zemelj, ampak jih s pogrešnim gnojenjem celo še bolj okisali. Tako so n. pr. nemški kmetovalci po vojni sklenili za gnojenje svojih njiv kot dušičnato gnojilo rabiti predvsem **žvepleno-kisli amoniak**, ki se proizvaja v Nemčiji. S tem so hoteli omejiti uvoz „dragega“ čilskega solitra, ki se je pred vojno v velikih količinah uvažal v to državo. In res so dosegli, da se je uvoz tega gnojila znatno znižal. Posledica pa je bila, da jim je vsled uporabe žvepleno-kislega amoniaka postala zemlja tako kislja, da se je zaradi tega pridelek zmanjšal pri pšenici za 24.06 odstotkov,

pri ječmenu za 22.54%, pri ovsu za 28.37%, pri rži za 22.80%, pri krompirju za 17.50% in pri sladkorni pesi za 19.47%.

Odsek za umetna gnojila v pruskem kmetijskem ministrstvu je dne 15. oktobra 1926. l. obdržaval svojo eninsedemdeseto sejo. Na njej je drž. podtajnik dr. Ramm nujno opozarjal prisotne na nevarnost, ki jo povzročajo fiziološko-kisla umetna gnojila, posebno pa žvepleno-kisli amoniak. Pri tem se je skliceval tudi na ugotovitve raziskovanj slovite angleške preizkusne postaje v Rothamstedu, ki dokazujejo, da stalna uporaba žvepleno-kislega amoniaka tako močno okisla zemlje, ki so same nasebi revne na apnu, da postanejo sčasoma popolnoma nerodovitne.

Ta strokovnjak nujno priporoča nemškimi kmetovalcem, naj zopet v večji meri uporabljajo čilski soliter, četudi ga morajo uvažati. Nadalje trdi, da to gnojilo glede svoje učinkovitosti visoko nadkričuje vsa ostala dušičnata gnojila, ker ga lahko rabimo na vseh vrstah zemlje, ne da bi se nam bilo treba bati okisanja. Kot zdravilo proti kislosti zemlje svetuje redno apnenje zemlje, kar je smatrati kot temeljni pogoj za uporabo umetnih gnojil. Vobče pa je trositi čim več dušičnatih gnojil v obliki nitratov (solitra).

S temi izvajanjmi hoče g. Popović, ravnatelj kmetijske šole v Šabcu v Srbiji, opozoriti kmetovalce in strokovne kroge na pojav kislosti zemlje in jih vspodbujati, da bi temu vprašanju posvetili večjo pažnjo ter na podlagi navedenih tujih izkustev obvarovali naše kmetijstvo pred morebitno škodo vsled nepravilnega gnojenja z umetnimi gnojili.

L.

Poletno obdelovanje zemlje v hmeljniku.

Prof. inž. V. Sadar.

Med tem, ko hmelj raste, moramo zemljo okopavati in ogrniti. S kopjo izpodrežemo in zatremo plevel. Delavci pohodijo zemljo v hmeljniku, dež jo zbije in solnce zapeče, na površini zemlje se napravi trda skorja; čim težja je zemlja, tem prej se to zgodi. Skorjo moramo takoj zrahljati, kajti tako preprečimo, da bi vlaga nepotrebno izpuhtevala; sicer pa moreta zrak in voda bolje proinirati skozi odprto in zrahljano površino; oboje je hmelju neobhodno potrebno.

Okopavamo dvakrat ali pa celo trikrat. Prvič okopljemo, ko smo že postavili droge in ko smo že rozge zadnjič privezali v višini, ki smo jo dosegli, stoječ na stolu, in ko smo že odstranili rezervne rozge. To je navadno koncem maja. Drugič bomo okopali junija in tretjič po potrebi julija. Namesto tretje kope bomo navadno ogrinjali, odnosno napravil bomo oboje obenem.

Težko je reči, kolikokrat je treba okopavati. Umen hmeljar se na to tudi ne bo oziral, temveč se ravna po potrebi. Glavno je, da je zemlja v hmeljniku vedno **temna**, na površju rahla in odprta. Če bo hmeljar to stanje zemlje dosegel z dvakratnim ali trikratnim okopavanjem, je pa odvisno od kakovosti zemlje in vremena. Težjo, slabo obdelano in zapleveljeno zemljo bo moral večkrat okopavati, ob suhem vremenu bo moral prav posebno paziti na to, da bo zemlja na površini vedno rahla, da si

konservira vlago. Nikdar ne sme okopavati mokre zemlje in nikakor ne sme čakati, da zemlja ozeleni od plevela. Plevel moramo že v kali zatreti, kajti okopavanje se ne vrši toliko zaradi uničevanja plevela kakor zaradi zračenja zemlje. Če smo pustili, da je plevel visoko porastel, češ da bo pokopan zemljo pognojil, smo že tudi dopustili, da je plevel napravil mnogo zla: odvezel je zemlji in hmelju veliko hrane, zemljo je že pošteno izsušil in jo je zasenčeval, da se ni mogla tako močno segreti, kakor bi bilo baš v početku zelo koristno za hmeljno rastlino. Razen tega nam je pa za zahvalo še privabil razne škodljivce (polže, gosenice, ušice itd.) in gostil razne škodljive glivice. Okopavamo le z motiko ali pa z motiko in okopalnikom. Z okopalnikom lahko okopljemo vsaj podolž med redmi; bolje pa je, če moremo z njim okopavati podolž in počez. Z motiko bomo v prvem slučaju okopavali le v redih, v drugem pa celo samo okoli panjev.

Za okopavanje hmelja lahko rabimo vsak okopalnik, ki ga že imamo morda za koruzo, peso ali krompir. Veliko je okopalnikov raznih vrst: zelo znan je Planet. V Savinjski dolini imajo nekateri

Podoba 23.

hmeljarji prav preprost lesen okopalnik, ki pa dobro dela in ki ga lahko napravi vsak kovač. Ta lesen okopalnik sestoji iz lesenega okvirja, ki je zadaj 90—100 cm širok in ki nosi 7 motičic. Spredaj je na njem pritrjeno oje, zadaj pa 2 ročici. Lemeži na motičicah so okoli 16 cm dolgi, zadaj pa 13 cm široki.

Izboren je tudi Sackov plug za vinograde in hmeljnike značke WB (glej podobo 23) ali D6 KWN (glej podobo 24). Spredaj leži na nosilnem kolescu, vleče ga pa lahko en konj. S tem plugom je mogoče opraviti vsako obdelovanje v hmeljniku. Z navadno opremo rabi za zimsko in spomladansko oranje (7—18 cm globoko) in za odgrinjanje panjev, za letno obdelovanje pa plužno telo zamenjamo s posebno pripravo za okopavanje (VI), ki ima 5 motičic in 2 noža, ali pa pripravo za pletev (VII), ali pa pripravo (VIII), s katero zemljo med redmi rahljamo in hkrati panje osipljemo. Za obdelovanje pred sajenjem hmelja ga lahko porabiš kakor podzemni plug, če nabaviš posebno plužno telo.

Za ročno okopavanje rabimo pri prvi kopi kraške motike (kopače) z dvema ali s tremi roglji, za poznejšo kop na težjih zemljah pa trikotne, ostre vinogradske hmeljne motike, a na lahki zemlji daljše in široke, t. j. pravokotne in nekoliko vdrte motike.

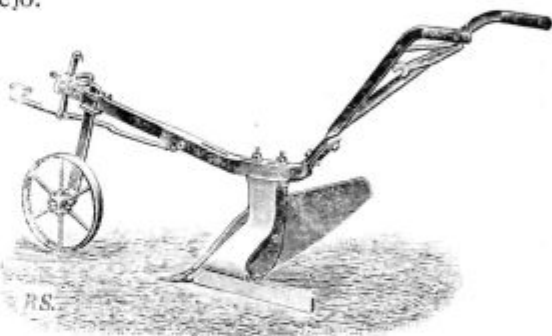
Kjer nismo spomladi orali, moramo prvič okopati kolikor mogoče globoko. Sploh moramo pri prvi

kopi premetati mnogo več zemlje kakor pozneje; kajti spomladi smo pri odgrinjanju panjev spravili med redi mnogo zemlje, ki jo moramo sedaj polagoma spravljati nazaj.

V Zatecu obdelujejo zemljo poleti le dvakrat: začetkom maja in začetkom julija. Pri prvem obdelovanju spravijo najprej nekoliko zemlje, ki so jo pri odgrinjanju nakopičili med redmi z obračalnim plugom, nazaj v redi in k rastlinam, ostalo zemljo pa takoj nato z osipalnikom, tako da izgleda po tem opravlilu, kakor da stoje panji na gredah. Pri drugi kopi pa zemljo popolnoma zravnaajo, nazadnje pa osipljejo.

V okolici Uštjeka okopljejo hmelj prvič začetkom junija in pri tem potegnejo polovico zemlje, nagomilane v redi, k rastlinam pa le malo. Drugič okopljejo začetkom julija in pri tem potegnejo pol ostale zemlje z medredja k rastlinam, končno pa pritegnejo še poslednjo zemljo k panjem in tako rastline ogrnejo.

V naših južnih hmeljnih okoliših okopavajo prvič aprila-maja, drugič junija, tretjič julija in tedaj osipljejo.

Podoba 24.

Približno teden dni, preden prične hmelj cveteti, moramo prenehati z vsakim globljim obdelovanjem zemlje, kajti hmelj poganja v tem času svoje drobne vlaknate korenine vse naokoli plitko pod zemljo in teh koreninic ne smemo na noben način raniti.

Rekli smo, da namesto tretje kopi hmelj navadno osipljemo. Tako nastane v redi nasip (greben), ki okoli rastline zatira plevel, razen tega pa še drugače deluje. Dokazali so, da je zemlja v nasipu (grebenu) podnevi bolj segreta, ponoči pa bolj hladna kakor na ravnem svetu. Ker je zemlja v nasipu toplejša, se hmeljne korenine bolje razvijejo, ker se pa toplota bolj izpreminja, se redilne snovi v obilnejši meri oprasčajo iz zemlje in gnoj se hitreje razkraja. Vse to se pa vrši zadovoljivo le tedaj, če je zemlja tudi dovolj vlažna. Zemlja v nasipu se hitreje in močneje izsuši, a od narave suha zemlja bi se pa preveč izsušila. Da se dela po teh izkustvih, je razvidno iz dejstva, da ponekod (n. pr. na sev. Štajerskem) že odnekdaj gojijo hmelj na visokih in širokih grebenih, na ozkih ogonih: na ogonih so razmere take kakor na nasipu. To je tamkaj potrebno; kajti zemlja je težka in vlažna. Naši hmeljni okoliši imajo bolj peščeno in suho zemljo, zato vzgajajo hmelj na ploskih njivah.

Osipanje do neke mere močno pospeši razvoj vlaknatih koreninic, toda previsoko osipanje ga zadržuje, ker ne pride do korenin dovolj zraka. Vendar pa to neugodno delovanje previsokega osi-

panja hmelju .pi preveč nevarno: kajti hmelj ne razvija vlaknatih korenin čisto vodoravno in samo v grebenu, temveč bolj poševno, tako da jih velik del prôdre globlje v zemljo. Seveda se zemlja v hmeljniku sploh tako močno ne izsuši kakor na prosti njivi, ker je zemlja bolj v senci, prav posebno pa tam, kjer je hmelj napeljan poševno.

Glede osipanja torej lahko trdimo na kratko, da po sedanjih izkustvih zmerno osipanje nikjer ne škoduje, da pa na lahkih zemljah in kjer smo globoko sadili osipanje lahko brez škode izostane; da na vlažni zemlji in v vlažnem podnebjju in na manj propustni zemlji grebeni vsekakor izvrstno učinkujejo in da je v teh razmerah bolje, da sadimo hmelj na visoke grebene in da le zmerno osipavamo.

Osipavamo z osipalnikom, ki naj ne gre pregloboko, ali pa z motiko, ki naj pa bo bolj široka.

Pomisleki pred novimi vinogradi.

Ako pogledamo nekoliko let nazaj, lahko trdimo, da je vinogradništvo lepo napredovalo in da na naš napredek tudi najnaprednejše dežele ne bi mogle gledati s prezirom. Poslednji čas pa je nas postavil pred novo vprašanje.

Velika propaganda za napredek našega vinarstva, je tu pa tam preveč vspodbudila voljo naših vinogradnikov. To je zapaziti posebno po naših južnih krajih. Trte so sadili in jih še sade brez vsakega preudarka. Vsakdo je hotel kar največ vinograda. Nihče pa se ni vprašal, kam bo z vinom, niti če bi ne bilo bolje, izkoristiti dotično zemljišče na drug način. In ko vinograd zasadiamo, smo popolnoma zadovoljni, ako iz njega izvelčemo vloženi trud, za dobiček pa ne vprašamo. K temu pridejo še slabe letine. Ako pa imamo le nekaj let zaporedoma malo boljši pridelek, takoj čutimo vinski krizo, katera nas ravno sedaj zopet tlači. Vino nima cene in gre težko v denar. Doma ga moramo piti. Prekomerno uživanje alkohola pa ni v prid narodnemu zdravju niti narodnemu gospodarstvu. Tako vinogradništvo je pasivno.

Pri vsem tem pa vidimo, da še danes zasajajo vinograde tam, kjer bi bil z gospodarskega stališča boljši prostor za kako drugo kulturo. Ako trta tam uspeva, s tem ni še rečeno, da se mora tudi saditi. Vinogradi ne dajo v današnjem času tako dobrega dobička kakor nekaj. Nimamo odjemalcev, ponujalcev pa preveč. Preveč ponujalcev, na drugi strani premalo odjemalcev ima za posledico slabo ceno. Produktivna cena pa ostane ista. Pri sklepanju trgovinskih dogovorov s sosednjimi in dr. državami se merodajni činitelji premalo ozirajo na stalske težnje. Tako nimamo nobenih uspehov s Češkoslovaško, še manj s Francosko itd. Vinska kriza bo po vsej priliki zelo dolgotrajna.

Zato morajo vinogradniki sedaj malo bolj računati. Medtem ko smo pred leti lahko gledali bolj na količino pridelka, ker so to dovoljevale takratne okoliščine, bo sedaj potrebno gledati na kakovost pridelka in na rentabilnost.

Vinograde saditi le tam, kjer se izplačajo. Ti se pa izplačajo le v dobrih legah in pa seveda v položajih, ki so za druge sadeže manj pripravn. Često se zgodi, da obrne posameznik za vinograd zemljišče, katero bi bilo za drugo kulturo bolj do-

bičkanosno, samo zato, da ima svoj lastni pridelek. Mogoče bi bilo bolje, da bi si vino rajše kupil, ker bi s tem več zaslužil.

S sajenjem vinogradov se ne smemo prenačati. Vso stvar je treba dobro pretehtati. Gledati je na glas (renomé) vina, ki ga imajo po mestih, na trg itd. ter ugotoviti, če se vinograd izplača ali ne. Vina imamo danes v notranjosti naše države več kot dovolj. Držimo se rajše tega, kar nam več nese. Le v slučaju, ako smo gotovi uspeha, je zasaditi vinograd.

Današnje vinogradniške prilike so take, da pridobi samo tak, kdor strokovno dela in računa. To so danes tisti, ki pridelujejo najboljša vina. Vsi drugi so zavisni od slučaja. Včasih nese, včasih ne. Enoletne izgube pa dostikrat ne moreta pokriti dve dobri letini. Zato je treba opreznosti pri zasajenju novih vinogradov. Sadimo jih samo tam, kjer smo gotovi, da naš trud ne bo zaman.

Karol Vrisk.

Odgovor „O dolgosti ključev“.*

Moj namen k tozadevnim člankom g. Št. je bil pojasniti vprašanje dolžine ključev, v kolikor se tiče **predvsem dolenjskih razmer**. Pri vpeljavi novih načinov v vinarstvu je treba imeti pred očmi, da je kultura vinske trte krajevno zelo različna. Kar je bilo n. pr. dobro na Krasu, ni dobro na Dolenjskem. Krajevne, podnebne in zemeljske razmere so pač povsod odločujoči faktorji, ki jih je treba vsekdar in povsod v prvi vrsti upoštevati. Marsikateri strokovnjak je doživel razočaranje, ker je bil preveč vnet za vpeljavo izprememb pri domačih kulturah in je preveč posnema tujino. V tem pogledu se je pri nas že mnogo grešilo; naj omenim samo sortno vprašanje v sadjarstvu, vinogradništvu in vpeljavo novih pasem v živinoreji itd. S tem pa nočem trditi, da sem proti poskusom; nasprotno, vsakomur in vsekdar jih toplo priporočam. To velja tudi za kratke podtakničnice, za katere se zavzema g. Št. Glede **dolžine ključev** pa vzdržujem izjave prejšnjih svojih člankov ter poudarjam, da se **ključi, 30 cm dolgi, v naših razmerah niso obnesli**.

Na osebne izpade pa odgovarjam le v toliko, da sem kot strokovni učitelj s svojo 15 letno prakso deloma na kmetijski šoli, deloma kot potovalni učitelj vestno zasledoval tudi to vprašanje, zlasti v prvih letih po vojni, ko je pri nas bilo veliko pomanjkanje ključev. V tem torej ne najdem ničesar novega.

Nadalje: ne samo jaz, ampak vsak napreden vinogradnik ve, da so premočno razvite **rosne korenine v škodo trti. Te korenine so podvržene raznim vremenskim vplivom in poškodbam, bodisi suši in mrazu, bodisi da trpijo pri obdelovanju trt**. — Vzroki kloroze (bledice) so nakratko, kakor jih sloviti Molz razlaga, sledeči: 1. Kloroza vsled pomanjkanja železa, 2. kloroza vsled probilice apna in vode in tudi vsled pomanjkanja zraka in gnoja v zemlji, 3. kloroza vsled prevelike suše v zemlji, 4. kloroza vsled neprimerne lege (pomanjkanje zračne in zemeljske toplote), 5. hereditarna pode-

* **Pripomba uredništva:** S tem smatramo, da je to vprašanje temeljito in vsestransko pojasnjeno in zaključujemo to izmenjavo misli.

dovalna kloroza po podtaknjencih, 6. kloroza, nastala vsled poškodb korenin po zajedalkah, suši in mrazu ter mehanični poškodb pri obdelovanju. V tem tiči podlaga za prvotno izjavo, namreč, da so vzrok kloroze lahko tudi resne korenine. Pri svojem službovanju sem tozadevno videl že več praktičnih dokazov, ki so me o tem prepričali.

H koncu naj še omenim, da je vinska trta v širšem zmyslu res grm, v ožjem pa spada med vitaceae ter je plezajoči grm ali plezalka.

S tem zaključujem za svojo osebo to debato.
Fr. Kafol.

Več zanimanja.

O priliki predavanj se lahko opazi, da se kmetovalci vse premalo brigajo za kmetijski pouk. Verjamem, da se od strani načelnikov kmetijske podružnice vse potrebne ukrene, da bi bila udeležba čim večja. Toda naše ljudstvo ceni žalibog vse premalo važnost takih predavanj in se premalo briga zanje. Dostikrat se sliši: Vse to itak znam, ali pa to se pri meni ne da napraviti, itd. In baš so mi znani slučajji, da ravno tisti, kateri to itak znajo, nimajo svojega gospodarstva niti od daleč tako oskrbovanega, kot bi to moralo biti. Jaz mislim, da nobeno predavanje ni tako slabo in pusto, da bi se človek iz njega vsaj nekaj ne naučil in zapomnil. Kakšno zaščeno je predavatelju, če vidi, da ima pred seboj polno kmetskih mož in fantov, ki z vso pazljivostjo sledijo predavanju. Pri tej priliki in poznejši debati se sliši mnogo pametnih besed, vprašanj in predlogov, iz česar se vidi, da se ljudje zanimajo za izboljšanje in napredek kmetijstva. Marsikaj ne pride človeku na misel in dobi tedaj priliko, da se spomni na eno in drugo stvar, da vpraša, pove svoje mnenje itd. Priznavam, da se najdejo vedno ljudje, kateri so mogoče čitali ravno to, kar jim dotični strokovnjak predava, toda mislim, da bo imela živa beseda vedno več uspeha kakor pa napisane vrstice na papirju. Tudi ima poslušalec tukaj priliko, takoj vprašati za pojasnilo, ako mu ni kaj jasno, ker drugače le nima prilike.

Zato bi bilo želeli, da se kmetje takih gospodarskih predavanj pridno udeležujejo in tudi po njih ravnaajo. Sedanj način življenja tudi od kmeta mnogo več zahteva kakor pa nekdanj!

I. Z.

Poučni zlet malonedeljskih kmetov.

Kmetijska podružnica pri Mali Nedelji je dne 15. maja 1927. organizirala poučni zlet za svoje člane v svrhu študij vzornih gospodarskih podjetij domačega sreza. Udeležencev je bilo 35, večinoma samostojnih gospodarjev in njih ukaželjnih sinov, tudi nekaj gospodinj je bilo med nami.

Rano zjutraj smo se podali peš h **Kapeli pri Radincih**, kjer smo si ogledali državne trsnice in drevesnice ter novo ustanovljeno **viničarsko šolo**. Kar občudovali smo lep uspeh, katerega je dosegel upravitelj g. Joško Glaser kot večer kmet. strokovnjak tekom dveh let na Kapelskem griču. Njegova v povojih se nahajajoča viničarska šola kaže, da bo že v bližnji bodočnosti lahko nudila lepe uspehe, kakor si jih želi upravitelj. Delovnemu strokovnjaku smo hvaležni za vse, kar

nam je nudil. Priporočam kmetovalcem, osobito vinogradnikom in lastnikom sadnega drevja, da ne zamude nobene prilike si ogledati nasade tega mladega zavoda.

V eni uri smo potem z avtom še predpoldne dospeli čez Radince in Gornjo Radgono v **Apache** na graščino **Freudenau** (last g. Jul. Meinla). Tu smo si ogledali izborno urejeno govederejo, kakor se vidi le redkokje. Pohvalno se moram izreči osobito o g. Mattesu, upravitelju tega posestva, ki nam je radevolje pokazal hleve s približno 160 glavami goveje živine, vsa gospodarska poslopja ter orodja in stroje, ki se rabijo za moderno obdelovanje zemljišča. Posebno zanimivi so bili njegovi umetni travniki. Ves čas (približno 3 ure) nas je vodil in nam je govoril iz svoje prakse osobito o govedoreji in travnikih. Marsikateri praktična nasvet je našel odmev v srehi naših ukaželjnih kmetov.

Popoldne nas je avto pripeljal v **Gornjo Radgono**, kjer nam je g. **Clotor Bouvier**, veleposestnik vinogradov, pokazal svoje vinske kleti, priprave umnega kletarstva in pripadajoče stroje. Izletniki so pokušali direktno iz sodov številna fina sortna vina in marsikateri je prišel do spoznanja, da je za produkcijo dobre in drage vinske kapljice potrebno sortiranje, kakor tudi novodobno kletarjenje. Naša vinska kapljica zamore postati glede kvalitete prvovrstna, in bi jo torej brez strahu lahko postavili prej ali slej na prekmorska svetovna tržišča, kjer bi konkurirali uspešno s francoskimi vini. Na podlagi lastnih skušenj lahko rečem, da bi našla naša vina lahko na tržiščih daljnega Orienta, kjer se popijejo velike množine italijanskega in francoskega vina, povoljni konzum.

S tem je bil naš zlet zaključen. Vožili smo se s tovornim avtom g. Voglerja, lastnika vrelcev slatine v Radincih, ki se je vedno izkazal kot dobitnik naševe kmeta. Spremljala sta nas radinski župan g. Zemljic in sreski ekonom g. Štampar, ki sta nas opozarjala ob vsaki danj priliki na posebnosti in sta bila ta dan nekako duša naše velike kmečke družine.

Inž. Ferdo Lupša.

Sadjarski tečaji v radovljiškem okraju.

Radovljiški **okrajni sadjarski odbor** je s pomočjo sredstev iz okr. blagajne priredil letos sedem enodnevnih sadjarskih tečajev, ki so se obnesli prav dobro. Odbor smatra, da imajo v današnjih razmerah kratki, enodnevni sadjarski tečaji, ki se vrše ob nedeljah ali praznikih na licu mesta v več različnih sadjarskih okoliših, več dejanskih uspehov kot večdnevni tečaji v centrih mnogih medseboj različnih okolišev. To velja posebno za gorate pokrajine, kjer se posamezni okoliš lahko v marsičem razlikuje od osrednjega. Enodnevni tečaji so se vršili: 20. marca na Dobravi pri Bledu (udeležencev 35), 25. marca na Bohinjski Beli (udeležencev 82), 26. marca v Ratečah-Planica (udeležencev 31), 27. marca v Bohinjski Bistrici (udeležencev 46), 3. aprila v Slatini pri Begunjah (udeležencev 24), 10. aprila na Češnjici pri Podnartu (udeležencev 34), 24. aprila v Sp.-Lipnici (obč. Lancovo) (udeležencev 18).

Tečajeve so se udeležili povečini gospodarji in odrasli mladenci, ki so sledili izvajanju in praktičnim razkazovanjem z vso pozornostjo in resnim zanimanjem. Uspehi sadjarskih tečajev po okraju, katere prireja okrajni sadjarski odbor redno vsako leto, se pokazujejo povsodi v prizadetih okoliših: posveča se več pozornosti oskrbi sadnega drevja, precepljujejo se slabe vrste sadja, zatira se škodljivce, itd. Na letošnjih tečajih so predavali gg.: šol. nadz. v pok. Josip Turk, šol. uprav. v p. Franc Rus ter adjunkt Kmetijske družbe Franjo Kafol.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko-gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znamkah) za stroške.

Vprašanje 46. Jeseni sem sejal skupaj ležeči njivi ječmena, in sicer eno bolj zgodaj, drugo pozneje. Na zgodaj posejani njivi je skoraj ena tretjina ječmena snetjavega. Pozneje sejani ječmen kakortudi spomladni je pa popolnoma zdrav. Seme ječmena je bilo na vseh njivah isto. Pripominjam, da sem njive, kjer ni opaziti sneti, potrosil spomlad z apnenim dušikom. **Učinkuje-li apneni dušik proti snetjivosti ječmena?** (A. H. v Ž.)

Odgovor: Pravega vzroka, zakaj je Vaš zgodaj jeseni posejani ječmen napaden po snetjivosti in zakaj je v pozni jeseni sejani in spomladni prost te bolezni, ne moremo z gotovostjo označiti. Če je bil na vseh treh njivah posejan ječmen enegainistega pridelka, torej enako zdrav ali enako okužen, tedaj ne moremo iskati tega vzroka v kakovosti semena. Če pravite, da je bil ječmen pozno jesenski in spomladni potrošen z apnenim dušikom in je ta ostal zdrav, tedaj bi bilo domnevati, da je to gnojilo nekako uničilo trose sneti na semenu. Tozadevno pa dosedaj nimamo še nikakih izkušenj, zaradi tega Vam tudi ne moremo zagotoviti, da leži vzrok ravno v gnojenju z apnenim dušikom. Bilo bi pa želeli, da se napravi več takih preizkusov z gnojenjem z apnenim dušikom, da se na ta način ugotovi, če ima gnojilo res kak učinek na snetjivost. — Drugi vzrok bi bilo iskati morebiti v zemlji. Če je bila njiva, ki ste jo zgodaj jeseni posejali z ječmenom, okužena s trosi snetjivosti, je ta bolezen napadla ječmen; zemlja na drugih dveh njivah ni bila okužena, zato je ostal ječmen zdrav. — Na podlagi navedenega razmišljajte o tem, morda pridete na pravi vzrok snetjivosti svojega ječmena. L.

Vprašanje 47. Sosed mi je v trgu ustrelil mačko na svojem zagrajenem vrtu, ki se drži mojega vrta. Pri tem se sklicuje na neko pravico, da sme na svojem vrtu postreljati vse, kar zaide tja. **Ali sme lastnik zemljišča na svojem svetu postreljati tuje mačke?** (P. R. v V.)

Odgovor: Lastnik zemljišča nima pravice na svojem svetu ustreliti tujih mačk, pa tudi ne drugih živali, četudi bi mu morda delale škodo. Pač pa sme te živali prepočiti ali jih vloviti in zahtevati od lastnika odškodnino za po teh živalih povzročeno škodo. Živali pa ne sme ubiti, temveč jo mora vrniti lastniku, ko dobi odškodnino za škodo, ali pa če se kako drugače sporazumeta. Ker je torej lastnik vrta ustrelil Vašo mačko, je zagrešil kaznjivo dejanje in vi lahko zahtevate od njega odškodnino za ustreljeno žival. L.

Vprašanje 48. Lisica mi je pebrala več kokoši. **Imam-li pravico zahtevati od lovskega najemnika povračilo škode po lisici?** (F. R. v S.)

Odgovor: Lisica je lovna žival, ki ne uživa posebnega varstva in jo lahko vsakdo ubije, kjer jo dobi. Pač pa mora izročiti njeno kožo lovskemu upravičencu, ker je žival last tega. Lovski upravičenec pa ni dolžan povrniti škode, ki jo povzroča lisica na perutnini. Sicer Vam priporočamo, da se pri vseh zadevah glede škode po divjačini obračate na sresko poglavarstvo svojega okraja, ki Vam bo tozadevno vsakokrat podalo potrebna pojasnila. L.

Vprašanje 49. Imam dve telici, poldrugo leto stari. Bolehali sta pozimi na metljavosti. Zdravil sem ju uspešno z distilom, po predpisih g. živinozdravnika. Sedaj pa, ko sem ju začel puščati na pašnik, sem opazil, da zelo slabo vidita. **Ali je slepota posledica metljavosti?** (F. Š. v B.)

Odgovor: Obolelost Vaših telic na očeh ne bo posledica zdravljenja z distilom, ker taki primeri, navzlic temu, da je distil preizkušen že na stotisočih primerih, niso znani. Mo-

gče pa je, da so telice dobile očesno vnetje (motranje), slično enemu pri konjih, ki dobijo to bolezen najpogosteje na paši na močvirnatih tleh. Vsekakor bi bilo zelo zanimivo, da bi se živali pregledale po strokovnjaku. Ako bi hoteli bolj točnega odgovora, bi morali obolelost natančneje opisati: navesti vse znake, ki ste jih opazili, tako n. pr. od kdaj ste zapazili, da telici slabo vidita, ali sta krmežljavi, ali je oko čisto in prozorno, ali se vidijo na očesu kake mrene ali pege oz. če sta obe očesi enako oboleli ali samo po eno. **Dipl. vet. St. Arko.**

Vprašanje 50. Po rezanju krompirja za seme sem ga nekaj poštupal s pepelom bukovih drv, in sicer en del 14 dni pred saditvijo, drugi del pa dan prej. Njiva je bila dobro zagnojena s hlevskim gnojem, zemlja bolj težka. Pokazalo se je pa, da je ves s pepelom poštupani krompir slabo vzkalil in komaj vsaki deseti ozelenel. Večina jih je v zemlji pognilo. Ostali nepoštupani krompir pa je lep. **Je-li poštupanje krompirja s pepelom vzrok, da je zgnil v zemlji?** (I. K. v D.)

Odgovor: Iz Vašega vprašanja ne moremo drugače sklepati, kakor da je poštupanje krompirja povzročilo njegovo gnilobo v zemlji in mu obenem uničilo klice. To pa se ne strinja z dosedanjim naziranjem, da z lesnim pepelom zabranimo večkrat gnilobo. V Vašem primeru bi se pa dalo to morda razlagati, da je prišlo okrog vsakega kosa krompirja preveč pepela: kalij v njem se je raztopil vsled vlage iz krompirja in zemlje ter tvoril precej gosto kalijevo raztopino, ki je učinkovala kot strup in vničila nežne klice. Krompir ni mogel pogati in rasti ter je vsled tega zgnil. To bi se dalo samo domnevati, kajti takih izkušenj še nimamo. Prosimo pa vse tiste kmetovalce, ki imajo tozadevno kakšna nova izkustva, da nam o njih poročajo. L.

Vprašanje 51. Nasadil sem letos hmelj, ki se je lepo razvil. Ko je bil četrť metra visok, sem ga po vrhu potrosil s kalijevo soljo, in sicer sem ga dal na vsak sadež po eno pest. Kmalu na to so se mi poganjki popolnoma posušili, tako da ne vem, bo li hmelj nanovo pognal ali naj ga kar izkopljem. **Kako gnojim mlademu hmelju s kalijevo soljo in čilskim solitrom?** (M. B. v Š.)

Odgovor: S tem, da ste mlad hmelj tako močno potrosili s kalijevo soljo, ste ga osmодili, oziroma zastrupili. Pri tem gnojenju niste ravnali pravilno iz teh-le razlogov. 1. Ker ste gnojili mladim rastlinam s kalijevo soljo, ki jo še malo potrebujejo. Za rast in razvoj trt in listja so potrebna predvsem dušičnata gnojila in med njimi je najbolj primeren čilski soliter, ki ga lahko trosimo po vrtu rastočih rastlin. 2. Ste k vsaki rastlini potrosili po eno pest kalijeve soli in najbrže celo po poganjkih in na kupu okrog sadeža. To ni pravilno, kajti kalijeve soli kakortudi čilski soliter sta jedki soli, ki osmодita zelene rastline, če padeta nanje v vlago; če ju pa na gosto potrosimo okrog sadežev, prideta v preveč zgoščeni obliki h koreninam in jih zastrupita. Kalijeve soli kakortudi čilskega solitra se da rastočim rastlinam v manjših količinah in še te je treba potresti okrog sadeža in ne na kup. Če smo pa že enkrat napravili to napako, da smo osmодili rastline, tedaj jih je močno zalivati z vodo, da se raztopina gnojil v zemlji razredči in korenine nanovo poženo. L.

Vprašanje 52. Moja krava, ki je lani oktobra zvrгла, se ni popolnoma otrebila in je vsled tega zbolela. Izpiral sem ji sramnico z 1% lizolovo vodo, vendar se je vso zimo izcejel iz nje gnoj. Krava izgleda sedaj popolnoma zdrava in je re-jena, vkljub temu se ne poja. Ker je dobre vrste, bi jo nerad dal mesariu. **Ali je upanje, da se krava po kužnem splavljenju še ubreji?** (F. V. v Ž.)

Odgovor: Iz vašega opisa je domnevati, da je bil vzrok zvrženja kužni splav; krava pa sedaj boleha na trajnem vnetju maternice. Maternico je treba torej zdraviti. Ne zadostuje pa, da se izpira samo plodnica, ker tiči bolezen v telčniku. Mnogokrat zadostuje, da živinozdravnik iztisne na jajčnikih t. zv.

„rumeno gobico“ in maternica se na to samaodsebe očisti in ozdravi. Dokler ima krava iztok, se ne bo niti gonila, niti ubrcjila. Na vsak način pokličite živinozdravnika, da ugotovi natančno vzrok bolezni. Dipl. vet. St. Arko.

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica Poljane nad Škofjo Loko je zborovala 8. maja. Od 27 udov je bilo 12 navzočih. Glavno delo je obstajalo v naročenju in razdeljevanju umetnih gnojil in semenske ajde. Podružnica je imela 14.597 Din dohodkov in 12.341 Din stroškov. Delegatom je bil izvoljen M. Inglič. Občni zbor je sklenil, kupiti nov čistilnik in travniško brano. Zaradi prevzeta drevesnice v Gorenji vasi se imajo vršiti pogajanja na Binkoštni ponedeljek na lice mesta v Gorenji vasi. Udje podružnice se imajo udeležiti jubilejne kmetijske razstave v Ljubljani. Sprejel se je tudi predlog, da se ustanovi živinorejska zadruga za Poljansko dolino. —

Kmetijska podružnica za Apaško kotlino je v svoji odborovi seji 21. maja sklenila nabaviti si čistilno in izboljševalno napravo za semenje kombinirane sestave. Ta naprava bi stala približno 40.000 Din, ki jih mislijo zbrati deloma med tamšnjimi kmetovalci, deloma s podporami od raznih strani, in sicer od krajevnih činiteljev občine, okrajnega zastopa, posojilnic in hranilnic, oblastnega odbora in velikega župana mariborske oblasti. S to napravo upa odbor znatno zvišati pridelke žita v okraju. Podružnica se udeleži tudi jubilejne kmetijske razstave v Ljubljani, kamor odpošlje svoje pridelke in druge predmete.

Iz Trzina. Občni zbor kmetijske podružnice se je vršil dne 29. maja 1927, ob devetih v šoli v Trzinu. Od 38 rednih udov je bilo navzočih 25. Načelnik Jakob Kecelj je otvoril občni zbor in poročal kaj je podružnica oziroma odbor ukrenil za podružnične ude od ustanovitve (1926) podružnice v Trzinu do današnjega drugega občnega zbora. Tajnik Anton Pipan je prečital nato tajniško poročilo, v katerem je opisal kratko in jedrnatno ves delokrog podružnice v tekočem razdobju od ustanovitve podružnice do današnjega občnega zbora. Zahvalil se je vsem udom, ker so se pridno in skoro v polnem številu udeleževali sestankov podružnice in poziva člane naj pridobivajo nove ude podružnici z geslom: „V skupnosti je moč.“ Blagajnik Andrej Kecelj je prečital blagajniško poročilo; prejemkov je bilo skupaj 4283 Din, izdatkov pa 1087,50 Din; ostane saldo za leto 1927 Din 3195,50. Volitev odbora je odpadla, ker je bil odbor šele lansko leto izvoljen. Zastopnikom podružnice Trzin za družbeni občni zbor je bil ponovno izvoljen načelnik Jakob Kecelj. Pri slučajnostih se je ukrenilo, da nabavi podružnica svojim udom 1 čistilnik, 1 okopalnik in pa še 1 travniško brano; kar bo primanjalo od imetja podružnice, bodo pa udje vsak po svoji moči prispevali. Dalje se je sklenilo, da se ustanovi v okvirju podružnice Trzin živinorejski odsek. Podružnica Trzin se udeleži tudi jubilejne razstave Kmetijske družbe v Ljubljani. Občni zbor je potekel mirno in so sledili udje pazno in marljivo izvajanjem načelnika in ostalih odbornikov.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Kmetijski tečaj za osnovno-šolske učitelje na specialni živinorejsko-poljedelski šoli na Grmu. Ravnateljstvo specialne živinorejsko-poljedelske šole na Grmu pri Novem mestu obvešča s tem vse uprave osnovnih šol v ljubljanski oblasti, da se bo vršil v tej šoli od 10. julija do 20. avgusta 1927 šesttedenski kmetijski tečaj za osnovnošolske učitelje. Smoter tega tečaja je, da se učitelji osnovnih šol usposobijo za učitelje nadaljevalnih kmetijskih šol, ki se imajo kmalu zasnovati na

predlog Odelenja za kmetijski pouk ministrstva za kmetijstvo in vode. Da se bo tečaj mogel vršiti, je potrebno, da se prijavi in udeleži vsaj 10 učiteljev. Ako se jih prijavijo manj, se jih bo dodelilo drugemu zavodu, kjer se bo vršil enak tečaj. V tečaj se sprejme največ 15 učiteljev iz ljubljanske oblasti. Prošnje za sprejem v tečaj se morajo vložiti najpozneje do 5. julija t. l. preko pristojne uprave osnovne šole na ravnateljstvo specialne živinorejsko-poljedelske šole na Grmu. V tečaj sprejete prosilce bo ravnateljstvo obvestilo takoj po poteku roka za vlaganje prošenj. Vsi sprejeti se morajo zglasiti dne 11. julija predpoldne pri ravnateljstvu zavoda. Glede oskrbe in prehrane udeležencev tečaja ni nič določenega. Ravnateljstvu pa bo mogoče dati na razpolago v internatu stanovanje brezplačno, prehrano pa proti odškodnini 12 do 15 Din na dan.

Gospodinjska šola v Šmihelu pri Novem mestu prične novo šolsko leto 5. septembra t. l. in traja do 1. aprila 1928. V njo se sprejmejo notranje in vnanje gojenke. Prošnje za sprejem je vložiti najpozneje do 15. avgusta t. l. pri vodstvu gospodinjske šole v Šmihelu, pošta Novo mesto, kjer se dobijo tudi vsa potrebna pojasnila glede preskrbnine itd. Prošnji, ki je kolka prosta, je priložiti krstni list in zadnje šolsko izpričevalo.

Kmetisko-gospodinjska šola Kmetijske družbe v Marijanšču v Ljubljani otvori svoj šestindvajseti tečaj, ki bo trajal 11 mesecev, s 1. oktobrom t. l. konča pa zadnjega avgusta 1928. Prijave se sprejemajo že sedaj, najkasneje pa do 1. avgusta t. l. Podroben program te šole s pogoji za sprejem vred bo objavljen v prihodnji številki tega lista.

Mlekarski tečaj na mlekarški šoli v Škofji Loki. Kmetijsko ministrstvo je odredilo, da se že letos s 1. junijem otvori mlekarški tečaj na mlekarški šoli v Škofji Loki, ki ga bo vodil upravitelj te šole, g. inž. Šabec z ostalim imenovanim osebjem. Prosilci morajo vložiti svoje prošnje do 15. julija na velikega župana ljubljanske oblasti, ki bo sporazumno z mlekarškimi zadrugami odločil za sprejem 15 gojencev. Ti bodo imeli na šoli popolno brezplačno oskrbo za ves tečaj, ki bo trajal pet mesecev.

Kmetijski tečaj za ljudskošolske učitelje na kmetijski šoli v Št. Jurju pri Celju. Kmetijsko ministrstvo je odločilo, da priredi na kmetijski šoli v Št. Jurju šesttedenski tečaj o kmetijstvu za ljudskošolske učitelje, ki naj jih usposobi za pouk učencev pri kmetijsko-nadaljevalnih šolah po deželi. Učitelji iz mariborske oblasti, ki se žele udeležiti tega tečaja, morajo čimprej doposlati svoje prošnje na ravnateljstvo navedene kmetijske šole, od katerega dobijo tudi vsa podrobna pojasnila glede oskrbe, prenočišča itd.

GOSPODARSKE STVARI.

Legitimacije za polovično vožnjo na Ljubljanski velesoj od 2.—11. julija oddaja Kmetijska družba po 30 Din za komad. Ta legitimacija upravičuje vsakega posetnika za polovično vožnjo po železnici v osebnih in brzovlakih ob času velesojma z vsake železniške postaje v Ljubljano in nazaj ter za poljubno kratni vstop v velesojmske prostore. Kdor želi tako legitimacijo, naj javi to Kmetijski družbi v Ljubljani, ki mu jo pravočasno dopošlje.

Veljavnost legitimacij za Ljubljanski velesoj od 28. junija do 15. julija 1927. Železniško ministrstvo je naknadno izpremenilo svojo prvotno rešitev in je najprej dano ugodnost raztegnilo na daljšo dobo. Ugodnost potovanja po železnici s 50% popusta na Ljubljanski velesoj velja namreč za potovanje v Ljubljano od 28. junija do 11. julija, za povratek pa od 2. do 15. julija, ne pa kot je navedeno v legitimaciji.

KMETIJSKE NOVICE.

Takse na prošnje za trte in sadno drevje. Generalna davčna direkcija javlja, da se morajo kolekovati vse prošnje za zamenjavo izkopanih trt hibridov (šmarnice itd.), dalje prošnje za brezplačno dodelitev trt in sadnega drevja ali dodelitev po znižani ceni iz državnih trtnic in sadovnjakov. **Koleka prosta** so pa naročila tistih oseb, ki se obračajo na te nasade zaradi nakupa trt in sadnega drevja proti gotovemu plačilu.

Licencovanje merjascev 1927. Tekom meseca marca se je vršilo licencovanje merjascev v Prekmurju. Prignalo se je 185 merjascev. Komisije so spoznale sposobnim za plemenjenje 160, ostalih 25 je nesposobnih. Lastnike najboljših merjascev je veliki župan nagradil s častnimi priznanicami in državnimi denarnimi nagradami. **Veliko ministrsko diploma dobé:** Štefan **Ratnik**, Krog **Samuel Polak**; Murska Sobota — vsi iz sreza Murska Sobota; nadalje **uprava veleposestva Beltinci** iz sreza Dolnja Lendava. **Pohvalnice velikega župana dobé:** Franc **Nemeš**, Tešanovci, Ivan **Kološa**; Vaneča **Štefan Miholič**, Martjanci in **Pitz Jakob**, Topolovci vsi iz sreza Murska Sobota, in Ivan **Matjašič**, Dolina, srez Dolnja Lendava.

KNJIŽEVNOST.

„Dinamit in antidinamit“. Pod tem značilnim naslovom je izdal znani pisatelj A. Mrkun brošurico, ki bo naše slovstvo, posebno protialkoholno, pomnožila za eno delo, ki bo brez dvoma obrodilo obilo sadov. Podnaslov brošurice: „Dinamit-alkohol in antidinamit-abstinenca ali ugovori proti abstinenci in ugovori nanje“ pove vsebino 62 strani obstoječe knjižice. Marljivi pisatelj je zbral 58 ugovorov proti abstinenci ter vse te predsodke znanstveno-poljudno, prepričevalno ovrgel in razpršil vse dvome! Slog je lep, jednat, mestoma celo lapidaren, ognjevit, retoričen, a vedno stvaren, objektivni! Čita se kakor napeta povest! Ugovori so psihološko lepo razvrščeni ter čitatelja hočeš nočeš pridobe, če ne za abstinenta, pa vsaj za sodelavca za treznost in naklonjenost! Želeti je, da se ta knjižica razširi v masah med ljudstvom, ki je vedno dovzetno za dobre nauke! Društva, korporacije, župni uradi, šolska upraviteljstva ter vplivni posamezniki lahko veliko pripomorejo do razmaha treznostne ideje med našim ljudstvom, če bodo pripomogli do razširjenja te knjižice! — Stane 10 dinarjev (po pošti 50 par več) ter se dobi pri „Naši Slogi“ in „Sveti vojski“ v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

Dr. Albin Vilhar: Srbohrvatsko-slovenski slovar. 1927. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena v platno vezan 60 Din. — Vilharjev srbohrvatski slovar je bil za nas Slovence živa potreba. Marsikdo je povpraševal po praktičnem, ročnem in obenem zanesljivo-znanstvenem slovarčku. Sedaj je ta občutna vrzel zamašena in vsakdo bo imel priliko se posluževati tega res nujno potrebnega slovarčka. Ta pri naša 40.000 besed in izrazov na 328 straneh, je torej izredno bogat na besednem zakladu in se ozira na ijekavsko in ekavsko narečje. Zato smemo skoro trditi, da je izčrpen, gotovo pa izčrpen za praktično porabo. Vilharjev slovar je pa tudi vrlo praktičen. One besede, ki so enake v slovensčini in srbohrvaščini so sploh izpuščene, ravnotako take besede, katerih razlika je nebitvena. Jedavske besede, oziroma zlogi so dani v oklepaje: vr(ij)eme itd. Sestavljenke išče pod besedo brez predloga. To so same odločne vrline, ki odločajo pri praktični uporabi slovarja. Iskal sem po Vilharjevem slovarju najbolj neznane in neznatne, prav redko rabljene besede, — vse sem našel, torej je tudi tozadevno slovarček docela izčrpen in priporočljiv. Oblika je zelo praktična 17 × 11 cm, torej skoro žepna oprema elegantna, celo platno, tisk jasen

in pregleden, papir prvovrsten in trpežen. Za vse te našete vrline pa cena uprav minimalna. Ta slovarček bo izvrstno služil učitelju, učencem, obrtniku, uradniku, kmetu, skratka prav vsakomur. Zato mora najti pot v zadnjo slovensko hišo, da, smelo trdimo, nobena slovenska družina ne bo mogla shajati brez izvrstnega in praktičnega dr. Vilharjevega srbohrvaško-slovenskega slovarčka.

URADNE VESTI

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.

2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnikstva, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev obnega zbor), pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnice vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Dol pri Ljubljani, v nedeljo, 17. julija 1927, ob treh popoldne v „Društvenem domu“; — **Frankolovo**, v nedeljo, 17. julija 1927, ob poldevetih dopoldne v „Društvenem domu“; — **Jesenice** na Gorenjskem, v nedeljo, 17. julija 1927, ob treh popoldne v občinski dvorani v stari šoli; — **Novo mesto**, v nedeljo, 17. julija 1927, ob desetih dopoldne v podružničnih prostorih; — **Ormož**, v nedeljo, 17. julija 1927, ob poldevetih dopoldne v kletarski gostilni; — **Penikva ob j. ž.**, v nedeljo, 17. julija 1927, ob osmih zjutraj v stari šoli; — **Sromlje**, v nedeljo, 24. julija 1927, po sv. maši v šoli; — **Sv. Bolfenk pri Središču**, v nedeljo, 17. julija 1927, po rani sv. maši v šoli; — **Sv. Marjeta pri Moškanjih**, v nedeljo, 17. julija 1927, ob polosmih zjutraj v „Slomškovem domu“; — **Unec pri Rakeku**, v nedeljo, 31. julija 1927, ob treh popoldne v osnovni šoli; — **Izlake**, v nedeljo, 17. julija 1927, po prvi sv. maši v mlekarni.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Žitni in drugi pridelki	pšenica	1 q	375— do 410—	350— do 400—	400— do 450—
	rk	1 .	320— do 350—	275— do 300—	300— do 350—
	ječmen	1 .	300— do 340—	250— do 300—	300— do 350—
	oves	1 .	285— do 325—	275— do 300—	300— do 350—
	proso	1 .	325— do 350—	300— do 350—	350— do 400—
	koruza (nova, sušena)	1 .	235— do 250—	225— do 275—	250— do 300—
	ajda	1 .	400— do 430—	350— do 400—	400— do 450—
	fižol, ribničar	1 .	400— do —	300— do 400—	400— do 500—
	fižol, prepečar	1 .	425— do —	— do —	— do —
	krompir	1 .	150— do 200—	100— do 150—	150— do 200—
Seno in slama	sladko seno	1 p	100— do —	40— do 75—	75— do —
	kislo seno	1 .	75— do —	— do —	— do —
	slama	1 .	50— do —	30— do 40—	40— do 50—
Goveja živina	Voll I. žive teže 1 kg	1 .	10— do 11—	8— do 8.75	8.75 do 9.50
	II.	1 .	9— do —	7.25 do 7.75	7.75 do 8.25
	III.	1 .	8— do —	6.50 do 7—	7— do 7.50
	Krave, klobasarice	1 .	3— do 4—	2.75 do 4—	4— do 5—
Prasici	Teleta žive teže 1 kg	1 .	12— do 14—	11— do 12—	12— do 14—
	6-8 tednov stari komad	1 .	200— do 300—	125— do 100—	100— do 150—
	3-4 mesece stari	1 .	— do —	30— do 350—	350— do 450—
	5-7 mesece stari	1 .	— do —	40— do 450—	450— do 500—
Perelnina	debel žive teže 1 kg	1 .	— do —	9.50 do 11—	11— do 12—
	debel mrtve 1 .	1 .	— do —	15— do 17—	17— do 18—
Mleko, maslo, sir, jajca	piš anec komad	1 .	18— do 25—	15— do 30—	30— do 40—
	kokoš komad	1 .	30— do 40—	32— do 40—	40— do 50—
	mleko 1 lit.	1 .	2.50 do 3—	2— do 2.50	2.50 do 3—
	smetana 1 .	1 .	— do —	10— do 14—	14— do 18—
	čajno maslo 1 kg	1 .	55— do 60—	55— do 65—	65— do 70—
	surovo maslo 1 .	1 .	45— do —	36— do 40—	40— do 45—
	bohinjki sir 1 .	1 .	35— po —	— do —	— do —
sirotek 1 .	1 .	10— do 12—	4— do 6—	6— do 8—	
Kuri-vo	jajca komad	1 .	1— do 1.25	1— do 1.25	1.25 do 1.50
	trda drva 1 m ³	1 .	150— do —	140— do 160—	160— do 180—
	mehka drva 1 .	1 .	75— do —	105— do 120—	120— do 140—

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohrman. — Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren Mih. Rožanec.

KMETOVOALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/4 stran	Din 2400—	1/8 strani	Din 400—
1/2 strani	Din 1200—	1/5 strani	Din 300—
3/4 strani	Din 800—	1/12 strani	Din 200—
1 strani	Din 600—	1/24 strani	Din 100—

Priloga listu stane Din 1500—, — Mala naznanila do 20 besed stane Din 20—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe!

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim »cenejšim« ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so popolnoma neobvezne, ter veljajo

tako iz skladišča v Ljubljani kakor iz Maribora.

Udom iz mariborske oblasti sporočamo, da so vse kmetijske potrebščine na zalogi tudi v Mariboru, Meljska cesta št. 12, v lastni hiši Kmetijske družbe. Udje se lahko obračajo tudi naravnost na: Skladišče Kmetijske družbe v Mariboru, Meljska cesta 12.

Semena:

Semenski oves „Ligovo“ po Din 3.50 za 1 kg.

Semenska pesa, Mamut po Din 13.— za 1 kg. To seme je jamčeno pristno severonemško, najvišje kaljivosti.

Kose prvovrstne	65 cm,	70 cm,	75 cm
po Din	22.—	24.—	24.—

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene. Večje zaloge se nabavljajo tudi pri Zvezli podružnic v Brežicah ter v podružničnem skladišču v Novem mestu, ter na Rakeku pri gospodu Mat. Stržaju.

Apneni dušik v pločevinastih posodah po Din 310.— za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Apneni prah, rinuza (prosto) naložen v Trboveljski ali Zagorski apnenici, po Din 12.50 100 kg, samo vagonске pošiljke.

Kaljeva sol, 42% po Din 170.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kajnit po 95.— Din za 100 kg. — Za 1 ha 400—600 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 145.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg.

Mavec (gips) za gnojenje. Cena po 40 Din za 100 kg z vrečami vred. — Na ha 600 kg.

Mešano umetno gnojilo za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8½% kalija, 5% dušika in 9% fosforove kisline po Din 180.— za 100 kg. — Za 1 ha 500 kg.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 350.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Rudninski superfosfat 16—18% po Din 92.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri celih vagonih Din 90.— za 100 kg franko na vsako postajo v Sloveniji.

Razklejana kostna moka, 29% fosforove kisline, 2½% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Surova kostna moka z 21% fosforove kisline in 5% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žindra. Cene za 100 kg pri odjemu pol all celega vagona franko kolodvor Ljubljana ali Maribor jamčeno 19/20% po Din 150.—. Za na drobno oddajo v Ljubljani in Mariboru stane vreča 100 kg 19/20% Din 155.—.

Na željo odda družba vrtnarjem in malim posestnikom umetna gnojila na drobno, t. j. na posamezne kilogr. po nastopnih cenah iz skladišča na Turjaškem trgu št. 3. — Mešano gnojilo za vrtove po Din 2.50 za 1 kg z vrečami vred.

Krmila:

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolišče po Din 3.50 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 4.25 za kilogram, na drobno Din 5 za kg, najmanj 5 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 9.50 za kg, na drobno Din 10.— za kg, najmanj 5 kg.

Živinska sol po Din 2.25 za 1 kg Ljubljana, z vrečami (po 50 kg) vred.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 in pol kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50.—

Arsokol (glej spis v štev. 5. lanskega „Kmetovalca“) svinčen preparat zoper razne drevesne škodljivce, osobito proti črvivosti jabolk, proti listnim in krvavim ušem, v steklenicah po 100 gr Din 20.—

Antiklor (salojdin, natr. tiosulfat) v sodih po 300 kg Din 5.20, v sodih po 100 kg Din 5.40, v manjših količinah po Din 5.60 za kilogram.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.

Azbest dunajski za čiščenje vina po Din 40 za kg.

Cepilna smola po ¼ kg Din 15.—, ½ kg po Din 8.—

Ebulioskope Vidal-Maligand za preizkušanje alkohola v vinu po 500 Din za kompl. aparat.

Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.

Enokarbon (Oenocarbon), prepar. ogljen prah za čiščenje vina po Din 50 za 1 kg.

Flora škropilnice, dvolitrske, za vrtno nasade, po Din 370.—

Gnojne vile s 4 roglji po 15.— Din za komad.

Grozdni mlin, tvrdke M. Kozinc, Sevnica, po Din 850.—

Grozdni mlin tvrdke Weiss, 65 kg teže po 1580.— Din.

Grozdni rebljač „Ideal“ štev. 8, prenosljiv po 2550.— Din.

Grozdni rebljač tvrdke Weiss po 5450.— Din.

Gumijeve cevi za škropilnice po 15.— Din meter.

Gumijeve kroglice za trtne škropilnice po 50 par komad.

„Jullien“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče ¼ kg Din 30, ½ kg Din 50, 1 kg Din 90.—

Merilo za sode, novost patent **Matievič**, vštrevši tabelo po 130.— Din za 2 m zložljiv aparat.

Mošne mere, žepne, mali format po Din 95.—, večji format s termometrom po Din 140.—

Nitrij bisulfid v tabletah po 180 Din za 1 kg.

Petrofenol, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12.50 za kg.

Rafija je dobiti v skladišču Maribor po Din 20 za 1 kg.

Sadni mlin tvrdke Weiss po 4250.— Din.

Salojdin (antiklor, natr. tiosulfat) po Din 5.20, 5.40 in 5.60 za kg. Glej Antiklor!

„Srgo“ aparati za zatiranje poljskih miši po Din 200.—, Srgo patroni po Din 7 za komad.

Suliko (koloidalno žveplo) proti oidiju v zavitkih po pol kg 65 Din, po 1 kg 120 Din orig. zavitek.

Stiskalnica za grozdje in sadje EPD po Din 3400.—

„Stopp“ nastavke sistem Fr. Nechvile, Dunaj za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) p oDin 165.—

Škropilnice franc. znamke „Automatique“ Din 680.—

Škropilnica za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechvile“ ročno-prevozna z dveimi cevmi po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevmi po 75 cm, 2 bambusovimi cevmi po 4 m in Patent razpršilnikoma Din 2900.—

Škropilnice ročne, male po Din 100, velike po Din 200. (Razpršilniki za veliko ročno škropilnico Din 18.— za komad.)

Trtne škropilnice, bakrene, sistem **Vermorel** po Din 500, sistem **Jessernik** po Din 500, sistema **Kmetijska družba** po Din 450, original **Komet** Nechwile D 123 Din 500 za komad.

Uranija zelenilo po Din 80 za kg.

Uspulun — za razkuževanje vseh vrst semenja — v škatljicah po 100 gr Din 22.—, 500 gr Din 92.

Vinalkometer za določanje alkohola od tvrdke **Theo Seltz** po Din 120.—

Vinometri „Weinlaube“ od tvrdke Weiss po Din 60.—

Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 4.60 za 1 kg, z 3% galco po Din 4.90 za 1 kg.

Žveplovci trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalnik „Vindobona nahrbtni 26“ Din 500.—

Žveplalnik za sode po Din 60.— za komad.

Žveplalnik, ročni po 65 Din za 1 komad.

Žveplalnik nahrbtni, št. 1 Din 450.—, št. 3 Din 500.—

Vrtnarsko orodje orig. tvrdke S. Kunde & sin:

Cepilni noži za okulacijo in kopolacijo po Din 38.50, Din 58.75, Din 44.75, Din 36.25, Din 60.25, Din 84.—; vrtni noži po Din 57.25, Din 67.75; vrtno in trtne škarje po Din 52.—, 76.—, 117.—, 146.—, 190.—

Žage za drevesa od Kunde, od 30. —do 124.— Din.

Živinoreja in mlekarstvo.

Opozarjamo mlekarne na znižane cene večjih posnemalnikov „Baltic“ in „Titan“.

Brzoparilniki „Alfa“ original B po 120 l po 1900.— Din.

Gumijevi seski za teleta po Din 20 in 30 komad.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof. Gerberju po 40 Din.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—

Posnemalnik „Titan“ za 150 l po Din 2200.—

„Baltic“ posnemalnik za 35 l Din 620, M:O za 60 l Din 1260, za 100 l K: po 1700 Din, za 130 l K po Din 1800 ali isti stroj s podstavkom Din 2750.—

Požiralnikove cevi za teleta 160, za goved 350 Din.

Reporezni stroj E. W. A. po Din 700. —

Sirišče dansko, orig. Hansen v prahu, iz Kodanja, v dozah po 25 gr po Din 15.—

Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 250 gr po Din 110, 500 gr po Din 180.

Sesalke za gnojno (gnojne pumpe) 330 cm po Din 950, 360 cm po Din 970, 390 cm po Din 990, 420 cm po Din 1025, 290/420 cm po Din 1120.

Telečji napajalniki po Din 130.

Trokarji za goved po Din 100, za teleta in ovce po Din 70.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje železne, 10 zobne po Din 9.— za komad.

Higosan, sredstvo proti snežni plesni rži, progavosti lečena v zaklopnih po 200 gr po 40 Din.

Kultivatorji (ročni) po 18 in 25 Din komad.

Orodje vrtnarskega društva: klini za vrvice po 3 Din, lopate za štihanje po 23 Din komad.

Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—, klešče za pasti Din 5.—

Porzol preiskušeno suho sredstvo za prašenje semenja proti snetnjavosti v zav. po 200 gr Din 10.—

Peresa k vrtnim škarjam po 1 Din komad.

„Ptičji strah“. Vsebuje 20 strelcev, stane Din 20.—

Robkalni stroj za koruzo EMR po Din 950.—

Trijerji (orig. Heldovi) po 3600 Din.

Žitni čistilnik z 7 siti po Din 1400.

Žitni čistilnik z 10 siti po Din 1600.

Poljedelski stroji:

Universal plugi:

Sackov plug D7 MN po Din 1180.—

Sackov plug D6 MN po Din 1000.—

Sackov plug EFB5 po Din 920.—

Sackov plug E9E po Din 1300.—

Dvojni Sackov plug ZH6RU po Din 1650.—

Obračalni plug UW5 po Din 1040.—

Obračalni plug NW5 po Din 1300.—

Plužni lemeži Sack: 7M24 po Din 52.—, 6R24 po Din 48.—

Plužni trupi (glave) URB4 z rez. nožem po Din 175.—

Podzemeljski plug Sack XII po Din 400.—, Sack XV po Din 400.—

Sackov kompl. plug z sedmimi izruvači za krompir po Din 1250.—

Izruvač za krompir Sack (glava) z sedmimi deli Din 420.

Okopalniki: H4 po Din 315; XXV SACK (kopačice) po Din 440.—; „Planet“ štev. 18 Din 220.

Okopalnike Planet-Plantage kompletne po Din 800.—

Osipalniki: z enim prednjim kolesom, kompletni po Din 780; HSE po Din 310; HZL po Din 700, manjši po Din 350; M za 7" plug (Sack) po Din 390.

Njivska brana SE2 po Din 700.

Travniška brana A3 po Din 750.—, A4 po Din 760.—

Travniške brane z zvezdnimi členki SA3 po Din 900.— SB3 po Din 980.—

Travniški skarifikator „Darius“ 14 po Din 2160.

Sejalni stroj „Isaria“ širok 1.25, vrst 11, Din 5000.

Stroj za suho kvašenje žita (Mayer Trockenbeizer Ideal, 1) po Din 950.—

Kultivator FZBVR SACK z sedmimi noži po Din 1780, s devetimi (peresnimi) noži po Din 1980.

25 let!

„Že 25 let rabim z najboljšim uspehom iz-
izvrstno delujoči „Thürpil“ (tirpil). To zdravilo
nas obvaruje pred drisko telet.“

G. H. gospodarski oskrbnik v U. O.

„Thürpil“ se dobiva pri živinozdravniki in v
lekarnah.

Cl. Lageman, Chem. Fabrik, Aachen. — Zastopnik:
„Lykos“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica št. 8.

Telefon šte. 16.

Poštni ček 10.533.

Ustanovljena leta 1889.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(Gрадsko štedionica)

LJUBLJANA
PREŠERNOVA ULICA

Stanje vlože-
nega denarja
nad 250 milijonov
dinarjev.

Stanje vlože-
nega denarja
nad 1000 milijonov
kron.

eprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in
sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za
vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče
obresti. Jamstvo za vse vloge in bresti tudi tekočega računa je večje
kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega pre-
moženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo.
Vprav radi tega nalagajo sodišča denar ne-toletnih, župnijski uradi
cerkveni in občine občinski denar. Naši rojaki v Ameriki nalagajo
svoje prihranke največ v naši hrani niti, ker je denar tu popolnoma varen.
Hranilnica daje posojla po nizki obrestni meri na posestva in menice.

Kmetovalci, čitajte kmetijsko - strokovne knjige!

KMETIJSKE KNJIGE

in gospodarska navodila, ki jih ima naprodaj „KMETIJSKA DRUŽBA ZA SLOVENIJO“ v Ljubljani,
Turjaški trg šte. 3.

Splošno kmetijstvo.

	Din
F. Štupar, Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini	5.—
B. Skalicky, Kmetijske razmere na Češkem (broš.)	10.—
I. Majdič, Nasveti za hišo in dom (vez.)	30.—
F. Pengov - Dr. Ratajec Poljudna kemija (broš.)	18.—
F. Povše, Umni kmetovalec II. III. snopič po . . .	12.—
V. Rohrman, Poljedelstvo I. II. snopič po . . .	15.—
Rohrman - Dular, Gospodarski nauki	15.—

Travišstvo.

Weinzierl - Turk, O sestavljenju in setvi travnih mešanic (broš.)	15.—
Inž. Turk, Navodilo o gnojenju travnikov . . .	5.—
Inž. Turk, Travišstvo I. snopič po	8.—
Inž. Turk, Travišstvo II. snopič po	13.—

Vinarstvo in kletarstvo.

B. Skalicky, Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja, ter vzgoja trti na špalirju (broš.)	10.—
B. Skalicky, Kletarstvo (vez.)	72.—
A. Žmavc, Vinarstvo (vez.)	66.—
Imenik vinogradnikov mariborske oblasti . . .	10.—

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

M. Humeck, Breskev in marelica (broš.)	10.—
M. Humeck, Praktični sadjar (vez.)	80.—
M. Humeck, Sadje v gospodinjstvu (broš.)	24.—
M. Humeck, Sadno vino ali sadjevec (broš.)	10.—
F. Kafol, „Sadjarstvo“	10.—
J. Zupanc, „Konserviranje sadja in povrtnine“	16.—

M. Humeck, Pet slik od zlahtnih hrušk	10.—
M. Humeck, Domači vrt (vez.)	40.—
I. Priol, Ameriški način sortiranja in vkladanja sadja (broš.)	5.—

Živinoreja in živinozdravstvo.

Steuert - Jamnik, Soseda Razumnika „Konjereja“	15.—
L. Tepina, Podkovstvo (broš.)	20.—
F. Dular, Domači živinozdravnik (vez.)	44.—
A. Slivnik, Perutninarstvo (vez.)	50.—
Dr. Voszka, Reja domačih zajcev (broš.)	10.—
F. Erjavec, Živali v podobah, II. zv. ptice (vez.)	26.—
A. Pevc, „Sisarstvo“	55.—
A. Pevc, „Mlekarstvo“	25.—

Čebelarstvo.

A. Janša, Nauk o čebelarstvu (broš.)	24.—
D. Beranič, Temelji uspešnega čebelarstva	15.—
F. Lakmayer, Umni čebelar (vez.)	38.—

Razne gospodarske knjige.

M. Kostanjevec, O užitnih vina in mesa (broš.)	5.—
A. Šivic, Poljudno navodilo za merjenje lesa . . .	15.—
J. Künzle, Zdravilna zelišča (broš.)	8.—
J. Künzle, Zel in plevel „Slovar naravnega zdravilstva“ (vez.)	75.—
L. Purgaj, Gospodinjstvo (broš.)	40.—
Dr. Šavnik, Dohodnina (broš.)	8.—
A. Beg, Naše gobe, navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob (vez.)	50.—
Makuc - Jamnik, Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice	10.—

Po prejemu denarja se takoj odpošljejo knjige!

Ob naročitvi knjig zahtevajte poštno položnico!

H. HAUPTNER, BERLIN

tvornica živinozdravniških inštrumentov za zdrav-
ljenje živine in živinorejo.

Priprave za preizkušnjo mleka.

Vrtilnik za določanje toliščobe v
mleku, priprave za kontroln. molžo,
Butirometer za polno in posneto
mleko, smetano itd. Preizkuševal-
lec za čistoto mleka. Priprava za
preizkušnjo masla in sira. Mlečne

tehtnice, steklenice za mlečne preizkušnje, golide itd. Haupt-
nerjevi stroji za striženje in ušesne znamke i. t. d.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

MARKO V. DJORDJEVIĆ I BRAT
BEOGRAD, Kralja Petra ulica šte. 53.

Ogled VII. mednarodnega velesejma v Ljubljani

od 2. do 11. julija 1927.

je v največjo korist vsakemu kmetovalcu. Tu bodo razstavljeni
najrazličnejši kmetijski stroji v pogonu in ceno na prodaj. Ve-
lika izbira vsakovrstnega kmetijskega orodja, kakor tudi do-
mače in tuje industrije. K sklepanju kupčij bodo peli zvonovi
svojo kovinsko pesem. Legitimacija stane Din 30.—, upravičuje
do polovične voznine po železnicah in parobrodih ter se dobi v
vseh večjih denarnih zavodih. Navadna vstopnice brez pravice
na polovično voznino se dobi za Dia 10 - pri vhodih na sejmističe.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.

Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnjo številko. Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Brinje, silve, fige

na žganleku oddaja po nizkih cenah trvdka Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta št. 2. Zabevalte ponudbo! 32

3 orale velik gozd,

lepo zaraščeno, „Rudnik“ pri Ljubljani, je ugodno na prodaj! Naslov v upravi „Kmetovalca“ pod št. 196. 196

Starejšega samskega vrtnarja

z dolgoletnimi spričevali sprejme „Oskrbništvo graščine Fužine“, pošta Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani. 193

Maline

kupim vsako množino. Ponudbe s ceno in dobavnim časom je sporočiti: Lovro Sebenik, Ljubljana, Knezova ul. 28 (Šiška). 193

Zvonasti vitel

(Glockengöpl) 700 kg težak, 6 k. s. skoraj nov, je po ugodni ceni na prodaj pri: Josip Lovrec, mlinar v Preski, pošta Središče ob Dravi. 200

Konjski hlapec

dobro vajen poljskega dela in kosilnega stroja, z večletnimi dobrimi spričevali se išče. Ponudbe brez spričeval se ne upoštevajo. Poština se vrne. Dopise nastoviti na: „Uprava Kmetovalca“ v Ljubljani, pod šifro „Kosilni stroj“ št. 201. 201

Vabilo

na XVII. redni občni zbor Kmetске hranilnice in posojilnice na Preloki, rez. zadr. z neom. zav., kateri se vrši dne 10. VII. 1927, ob 16. uri v združni pisarni z sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka. 4. Volitev novega načelstva. 5. Slučajnosti. — V slučaju, ako ne bi bil ob navedeni uri občni zbor sklepčen, se vrši na istem prostoru z istim sporedom drugi občni zbor, kateri sklepa ob vsaki udeležbi. Načelstvo. 202

Trgovskega pomočnika

semenske trgovine (tudi žensko moč) išče: Tima Vladislavljevič, Beograd, Karadjordjeva ul. 85. 203

Vrtnarji pozor!

Ponudite vse pridelke Vašega vrtnarstva, katere želite prodati, na naslov: „Flora“, vrtnarska trgovina, Beograd poštni predal 287. 204

Več bikov, krav in telic

čistokrvne montafonske pasme ima na prodaj: Oskrbništvo graščine Rakovnik, pošta: Št. Rupert pri Mokronogu. 205

Samo iz domačega platna

se perilo ne trga! Zato pa dajte v tkanje laneno prejo, da jo stke v domače platno tkalnica „Krosna“ v Ljubljani, Zrinskega cesta 6. 161

Travniki na Viču

približno 3 ha velik, najlepša suha lega, z sladkim senom, je na prodaj. Naslov se izve pri upravi „Kmetovalca“ pod št. 198. 198

Legitimacije

za ljubljanski velesejem od 2. do 11. julija 1927, cena dinarjev 30.—, prodaja tudi „Kmetijska družba v Ljubljani“, Turjaški trg 3. — Polovična voznja na vseh železnicah!

Montafonskega bika.

10 mesecev starega, 250 kg težkega in 3 mlade konje, angleške polkrvne pasme in orpington kokaši, ima na prodaj: Oskrbništvo graščine Fužine, p. Dev. Mar. v Polju. 194

Mlad oskrbnik.

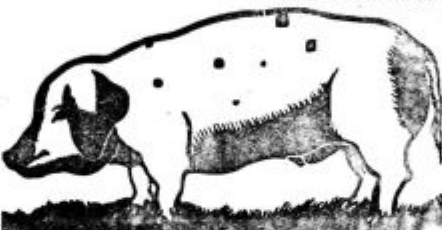
Absolvent kmetijske šole ter praktično izvežban v vseh kmetijskih panogah želi primerne službe. Nastop takoj. — Cenjene ponudbe je poslati upravi „Kmetovalca“ pod „Napreden“ št. 189. 189

Lepe breje telice

ima naprodaj: Josip Lenarčič, Verd pri Vrhniki. 199

Obračalni stroj za seno

starega, toda porabnega kupi: Anton Černe, Zgoranja Šiška 25, istotam je na prodaj „Alfa“ brzoparilnik (za 120 litrov) in mlekarški voziček, vse v dobrem stanju. 188

Kot prva pomoč pri obolenju prašičev ter v zabranjenju rdečice se je izkazal v nešteti slučajih kot edino uspešno zdravilo

Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev.

To vedno učinkujoče aleopatično sredstvo očisti prebavila in odvaja iz njih kužne bacile. Pospešuje tek in rejo zdravim živalim ter pri obolelih pravočasno uporabljen zabrazi rdečico. Previden rejec imej ta prašek vedno doma! — 1 zavoj 12.— Din, 10 zavojev 100.— Din, preprodajalci poseben popust. Če se pošlje denar naprej, poštnine pristo, sicer po povzetju.

Izdeljuje in razpošilja z natančnim navodilom samo:

Lekarna Mr. Stanko Hočevar
Vrhnika št. 96.

V zalogi so vsa druga zdravila.

Rešeno

je vprašanje kako se ubramo grozdnega sukača.

„ARSOLA“
arsenovo sredstvo za škropljenje.

„MOLEX“
arsenovo sredstvo za prašenje.

Preizkušeno z najboljšim uspehom v vseh vinorodnih pokrajinah Jugoslavije, Avstrije in Ogerske.

Počeni od prvega škropljenja je treba, da se brozgi modre galice na vsakih 100 litrov stalno primeša 30 do 40 dkg „Arsola“. V dobi cvetja in koncem julija je potrebno, da razen škropljenja, opravimo enkrat do dvakrat ves trs s sredstvom „Molex“. Zahtevajte navodila! Za ta sredstva se iščejo prodajalci v vseh vinorodnih krajih.

ARSOLA stane Din 44.— kg
MOLEX stane Din 30.— kg.

„KAŠTEL“ D. D.
KARLOVAC.

Brez umetnih gnojil ni najvišjih pridelkov!

Brez kalija ni zrnja!

Popolnoma napačno je, uporabljati samo superfosfat. Vsaki kmetovalec, ki želi imeti rentabilno gospodarstvo mora trositi razen superfosfata na oral še

100 — 150 kg 40% - ne kalijeve soli, in 50 — 100 kg apnenega dušika.

Vsa natančna pojasnila in brošure o uporabi vseh vrst umetnih gnojil daje brezplačno

Agri - kulturno - kemijski ured, Zagreb.

Trg N., br. 4b/III.